

אנשים עם מוגבלות בעת מלחמה: מידע ומענים

טובה אליאסף¹

עם פרוץ "מלחמת חרבות ברזל" אנשים וילדים רבים עם מוגבלות נאלצו להתמודד עם אתגרי מצב חירום מתמשך. חלקם פונו ממקומות מגוריהם שבהם קיבלו שירותים בשגרה, חלק מהשירותים החיוניים להם עברו למתכונת עבודה חלקית או שנסגרו, הסעות חדלו לפעול, וחלק מהשירותים או המקומות שבהם התגוררו, חסרו מיגון מתאים.

מצב חירום מתמשך משפיע לרעה על הרווחה הנפשית והפיזית. התמודדות עם אתגרי תקופה זו עשויה להיות מורכבת יותר עבור אנשים עם מוגבלות בשל קשיים בניידות, לעיתים הבנה חלקית של האירועים בקרב אנשים עם הנמכה קוגניטיבית או לקויות תקשורת, קושי בעיבוד שכול ואבל, קשיים בהסתגלות לשינויים שחלו בשגרת חייהם ועוד.

מדינת ישראל למודת מצבי חירום ומלחמה, וקיימים בה דרך קבע מערכי תמיכה ועזרה לכלל האוכלוסייה וכאלה המיועדים לאנשים עם מוגבלות, חלקם מופעלים על ידי משרדים ממשלתיים, ואחרים על ידי עמותות וארגונים של החברה האזרחית². במהלך מלחמת חרבות ברזל הורחבה פעילות קיימת, פותחו מענים לצורכי השעה, ונוספו קהלי יעד חדשים.

נגישות למידע היא כלי בסיסי וחיוני אשר בכוחו להפחית חוסר ודאות, להגביר תחושת שליטה, ולסייע לאנשים להתמודד במצבי חירום ובכללם עיתות מלחמה. מספר גורמים ריכזו וערכו רשימות באתרי אינטרנט שונים, בהם הפנו לשירותים ולמענים המיועדים לסייע לאנשים עם מוגבלות ובני משפחותיהם להתמודד עם אתגרי התקופה. לפניכם רשימת אתרי אינטרנט שבהם רוכזו מענים ייחודיים אלה. בנוסף, אנו מפנים את תשומת הלב למספר מסמכים רלוונטיים שראו אור במהלך מלחמת חרבות ברזל: השניים הראשונים מוצגים ביחד, ומתארים את פעילותה של החברה האזרחית בעת המלחמה, השלישי מתאר פתרונות טכנולוגיים המוצעים לאנשים עם מוגבלות שעזבו את סביבת חייהם המוכרת לתקופה זמנית אך ממושכת, הרביעי עוסק במענים

1 מידענית, מנהלת הספרייה ומרכז הידע, בית איזי שפירא

2 על מערכי התמיכה הקבועים ניתן לקרוא ב"בעת חירום - מענים לאנשים עם מוגבלות" בגיליון 1 של כתב עת זה שעסק במוגבלות בחירום. <https://did.li/8b25q>

שניתנו לילדים עם מוגבלות במלחמת חרבות ברזל, ובאחרון שבהם מוצגים נתונים על אנשים וילדים עם מוגבלות - אתגריהם וצורכיהם בתקופה זו.

קריאה מועילה

אתרי אינטרנט

פיקוד העורף

אנשים עם מוגבלות ואזרחים ותיקים

מידע מפורט על דרכי ההתנהלות המומלצים לאנשים עם מוגבלויות שונות (מוגבלות תנועה, מוגבלות ראייה, מוגבלות שמיעה, שפה פשוטה עבור אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), ולאזרחים ותיקים בעת חירום, ירי רקטות וטילים ורעידת אדמה.

<https://did.li/kntlw>

יישומון פיקוד העורף

מספק מענה מיוחד לאנשים חירשים וכבדי שמיעה. הוא מאפשר קבלת התרעה באמצעות רטט של 10 שניות. במכשירי אנדרואיד ניתן לקבל את ההתרעה בליווי הבהוב של הפנס.

<https://did.li/rFEaa>

משרד הרווחה והביטחון החברתי

אנשים עם מוגבלות: חרבות ברזל

מידע על מוקדי סיוע ותחנות מידע, הנחיות לשיח על המצב עם אנשים על הרצף האוטטיסטי ואנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, סיוע ותמיכה רגשית, סרטונים לתמיכה בהתמודדויות שונות, שירותי המשרד במצב החירום ועוד.

<https://did.li/hEEaa>

משרד המשפטים: נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

מידע והנחיות במצבי חירום לאנשים עם מוגבלות

מידע על מענים לאנשים עם מוגבלות במצבי חירום: מוקדי קשר, טלפונים ומוקדי חירום לתמיכה נפשית, הנחיות פיקוד העורף לאנשים עם מוגבלות, הנחיות חירום בשפת הסימנים ובפישוט לשוני ועוד.

<https://did.li/KBVIC>

כל זכות

חרבות ברזל - זכויות במצב חירום

הפורטל מרכז מידע בנושא הזכויות בתקופת המלחמה. המידע נועד לשרת את ציבור העובדים והמעסיקים, משרתי מילואים ובני משפחותיהם, את מי שנפגעו בגוף, בנפש וברכוש ואת בני משפחותיהם, את מי שפוננו או התכנו מבתיים ואת בני משפחות החטופים והנעדרים. הפורטל מתעדכן באופן שוטף.

בפורטל התייחסות לזכויותיהם של אנשים עם מוגבלות בעת המלחמה.

<https://did.li/cEEaa>

מכון ברוקדייל

מידע לשעת חירום לאנשים עם מוגבלות

בעקבות מלחמת חרבות ברזל ריכז מכון ברוקדייל מידע על שירותים ומענים ייעודיים ו/או מוגנים בזמן חירום, המיועדים לאנשים עם מוגבלות ולבני משפחותיהם. בטבלה המרכזת את המענים הקיימים יש מידע מפורט על אופי השירות, למי הוא מיועד, ואיך ליצור קשר עם הגופים הרלוונטיים.

<https://did.li/clnZH>

עוטף עורף

תומכים בעורף

מידע על השירותים המסייעים לנהל שגרת חיים בחירום, במקום אחד.

באתר מאוגד ומונגש מידע רב על מיזמים ושירותי סיוע הניתנים על ידי ארגוני החברה האזרחית, עמותות, חברות, גופים ממשלתיים ועסקיים מתוך מטרה לעזור לתושבים בעורף

להגיע בקלות לכל עזרה, תמיכה ומידע שיועיל ויקל עליהם בתקופה מורכבת ומאתגרת של מלחמה.

סינון מהיר ונוח מאפשר בחירה והתאמה של המידע/השירות/הסיוע לצורך האישי או המשפחתי.

האתר הוקם בהתנדבות ביוזמתה של אתי פנקלשטיין ובעזרתם של מתנדבים מרחבי הארץ ומחו"ל. הוא מוצע ללא עלות וממשיך להתעדכן באופן תדיר.

[/https://www.otef-oref.co.il](https://www.otef-oref.co.il)

בחיתוך על פי "צרכים מיוחדים" מוצגות 25 יוזמות שונות לעזרת אנשים עם מוגבלות.

<https://did.li/Yyrl>

נגישות ישראל

מידע מסייע בשעת חירום לאנשים עם מוגבלות וקשישים

באתר מידע על מגוון יוזמות שהתפתחו כמענה לצרכים של אנשים עם מוגבלויות שונות וקשישים בזמן מלחמת חרבות ברזל.

<https://did.li/oWPCN>

נפשי

שירותים לשעת חירום

פלטפורמה זו מאגדת מגוון שירותים לתמיכה, טיפול וחיזוק החוסן הנפשי.

בקישור תוצאות סינון השירותים המיועדים לאנשים עם מוגבלות.

<https://did.li/UQ7Nf>

הכוורת

פתרונות טכנולוגיים בתחום ה-Disability

המרכז ליזמות וחדשנות חברתית של ישראל, מיסודם של ג'וינט ישראל וקרנות הביטוח הלאומי.

באתר מגוון אפליקציות ומיזמים טכנולוגיים המותאמים לאתגרים המגוונים של אנשים וילדים עם מוגבלות במצבי חירום ומלחמה.

<https://did.li/kd25q>

RESTART

Tech for Heroes

העמותה המסייעת לפצועי צה"ל לחזור למסלול אחרי ובמקביל לפציעה ולשיקום, הוקמה על ידי קבוצה של נכי צה"ל, אנשי עסקים, יזמים ומתנדבים במטרה לסייע בהתמודדות עם מכשולים ואתגרים שנוצרו בעקבות פציעה בצבא. באתר מידע על תוכניות ופעילויות המוצעות לפצועים.

<https://did.li/pb15q>

במהלך מלחמת חרבות ברזל נוצר שיתוף פעולה בין Restart ובין בית איזי שפירא, ופותח המיזם Tech for Heroes שבמסגרתו מאתרים ומממנים התאמות ופתרונות טכנולוגיים לקידום איכות חיים ועצמאות בסביבת הבית. ההתאמות מבוססות על ידע שנרכש במסגרת תוכנית בתים חכמים בהובלת ג'וינט ישראל מעבר למוגבלות ומשרדי ממשלה.

להרשמה למיזם Tech for Heroes: <https://did.li/oDtlw>

קרן שלם | בית איזי שפירא | אוניברסיטת בר אילן | משרד הרווחה

והביטחון החברתי

הבשורה המרה - התאמה והנגשת מסירת בשורה מרה לאנשים

עם מוגבלות שכלית

המיזם כולל מערך של כלים והנחיות לאנשי מקצוע למסירת בשורה מרה על מוות או חטיפה ונפילה בשבי של קרוב משפחה, לאנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית.

<https://did.li/Bjzrl>

מסמכים

המכון לחקר החברה האזרחית והפילנתרופיה | מנהיגות אזרחית

בעקבות הפעילות הנרחבת של החברה האזרחית מתחילת מלחמת חרבות ברזל נכתבו שני מסמכים על ההיבטים והממדים השונים בפעילותם של ארגונים חברתיים, והאתגרים שעומדים בפניהם מתמודדים.

פעילות הארגונים החברתיים בישראל במלחמת חרבות ברזל

<https://did.li/UzVIC>

פעילות החברה האזרחית בישראל במלחמת חרבות ברזל:

מגמות ותובנות ראשוניות

<https://did.li/zFEaa>

כנסת ישראל - מרכז המחקר והמידע

מענים לילדים עם מוגבלות בתקופת המלחמה

במסמך מוצגים נתונים מרכזיים על ילדים עם מוגבלות בישראל, ונדונות בקצרה סוגיות הנוגעות לצרכים ולמענים עבורם בתקופת המלחמה, בהן: פינוי ילדים עם מוגבלויות מאזורי לחימה, פעילות מערכת החינוך המיוחדת ופעילות מעונות יום שיקומיים לפעוטות.

<https://did.li/rWPCN>

משרד הבריאות | משרד הרווחה והביטחון החברתי | הקרן על שם טד אריסון

| בית איזי שפירא | חברת Atvisor.ai

פתרונות טכנולוגיים לאנשים עם מוגבלות הנמצאים במקום מגורים זמני

במסמך זה רוכזו פתרונות טכנולוגיים ואפליקציות שאינם דורשים חיבור קבע לדירה, וניתן להעביר אותם ממקום למקום בקלות. מטרתם היא לאפשר עצמאות לאנשים עם מוגבלות שעזבו את סביבת חייהם המוכרת לתקופה זמנית אך ממושכת.

<https://did.li/02yrl>

מכון מאיר-ג'וינט-ברוקדייל

אנשים עם מוגבלות בישראל במלחמת "חרבות ברזל": עובדות ומספרים

במסמך מוצגים נתונים על אנשים עם מוגבלות שפוננו מבתיהם בעקבות מלחמת חרבות ברזל, האתגרים העומדים בפניהם, צורכיהם בזמן חירום, החקיקה והזכויות המגיעות להם ועוד.

<https://did.li/WzVIC>